

การเปลี่ยนแปลง และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างคุ้มค่า สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในทศวรรษนี้ ได้แก่ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553 ก : 6 - 7)

1. เป็นเลิศวิชาการ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี เป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ มีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูง
2. สื่อสารอย่างน้อยได้ 2 ภาษา นักเรียนใช้ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสารได้ดีสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันนานาชาติ
3. ผู้นำทางความคิด นักเรียนสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกับนักเรียนนานาชาติมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ทั้งเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ค่านิยม และความเชื่อของตนเองและของผู้อื่น
4. ผลงานอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนมีความสามารถประเมินแสวงหาสังเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จมีความรอบรู้ด้านทัศนียภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์) รู้จักตีความสร้างสื่อในการพัฒนาความคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น มีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และออกแบบผลงานเข้าแข่งขันในเวทีระดับชาติและนานาชาติ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งานสื่อสาร นำเสนอเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานในระดับนานาชาติ
5. ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก นักเรียนมีความตระหนักรู้ในภาวะการณ์ของโลก สามารถเรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อนและตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของนานาชาติ มีความสามารถระบุประเด็นทางเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนได้ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี สามารถจัดการและควบคุมการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอุดมการณ์ประชาธิปไตยสังคมไทยและสังคมโลก

การยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล

กระบวนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อยกระดับการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล จะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์โดยใช้

ภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรื่องสื่อการเรียน การสอน จัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการห้องเรียนคุณภาพที่เน้นด้านการวิจัย เน้นการเรียนรู้ นอกห้องเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น โดยมีการจัดเตรียม และพัฒนาครูให้สามารถใช้ ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้ การจัดการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้จัดให้เป็นสาระ เพิ่มเติมที่มีความเป็นสากลจากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตร และการสอนของโรงเรียน มาตรฐานสากลของหลายประเทศพบว่าโรงเรียนต่าง ๆ ได้จัดสาระเพิ่มเติมจำนวน 6 สาระหลัก ได้แก่ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553ก : 22 - 28)

1. ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge)
2. การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended Essay)
3. กิจกรรมโครงการสาธารณะประโยชน์ที่เกิดจากการคิดสร้างสรรค์สู่การปฏิบัติ ของผู้เรียนที่เรียกชื่อว่า CAS (Creativity, Actions, Service)
4. โลกศึกษา (Global Education) เพื่อให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์และมีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของความเป็นพลโลก (World Citizen)
5. ภาษาอังกฤษ
6. ภาษาต่างประเทศที่ 2

จากการดำเนินการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนมาตรฐานสากลที่เกิดขึ้นได้ กำหนดองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบ สำคัญ 3 ประการคือ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553ก : 6)

1. ด้านคุณภาพวิชาการ

โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงกับหลักสูตร จัดการเรียนการสอน สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ด้วยภาษาอังกฤษ ใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่อที่มี คุณภาพสู่มาตรฐานสากล จัดการเรียนการสอนโดยพัฒนาใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ

2. ด้านคุณภาพของครู

ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อ ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ผลงาน

3. ด้านการวิจัยและพัฒนา

โรงเรียนดำเนินการจัดทำวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและใช้ผลการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล

การยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

การดำเนินการจัดการศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อเป็นการแสดงว่า โรงเรียนได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล จะต้องมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ มาพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งมีแนวทางในการยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 7 ด้าน ดังนี้ (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553ก : 28 - 29)

1. การนำองค์การเพื่อให้โรงเรียนมีพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมั่นใจว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมและทำหน้าที่พลเมืองดี
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยโรงเรียนถ่ายทอดกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ รวมทั้งคาดการณ์ผลการดำเนินการในอนาคตของโรงเรียนเปรียบเทียบกับตัววัดหรือดัชนีชี้วัด
3. การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการศึกษาและบริการยังคงสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสามารถสร้างโอกาสใหม่ทางการศึกษา และโรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน และเพิ่มความรักและผูกพันต่อสถาบันรวมทั้งให้อธิบายวิธีการประเมินความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของนักเรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. การจัดการความรู้เพื่อการปรับปรุงผลการดำเนินการ โดยการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในทุกระดับและทุกส่วนของโรงเรียน พร้อมทั้งการจัดการข้อมูลสารสนเทศและการจัดการความรู้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ
5. การมุ่งเน้นบุคลากรเพื่อให้เกิดความผูกพันของบุคลากรกับองค์กรด้วยการค้นหาและใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีเช่น การประเมินความผูกพันของบุคลากรและใช้ผลการประเมินนั้นมาทำให้ผลการดำเนินการดีขึ้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีประสิทธิผลเพื่อรักษาบรรยากาศในการทำงานที่มีความปลอดภัยมั่นคงและเกื้อหนุนต่อการทำงาน
6. การจัดการและกระบวนการ โรงเรียนมีวิธีการออกแบบระบบงานทำให้เกิดผลสูงสุดต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของนักเรียนทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จและออกแบบและสร้างนวัตกรรมในกระบวนการทำงานเพื่อให้ตอบสนองข้อกำหนดหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การมุ่งเน้นผลลัพธ์ ควรครอบคลุม

7.1 ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อแสดงถึงประสิทธิผลของหลักสูตรการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม

7.2 ด้านการตรวจประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนดำเนินการได้ดีเพียงใด ในการสร้างความพึงพอใจแก่นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการสร้างความผูกพันในระยะยาว

7.3 ด้านงบประมาณ การเงิน และส่วนแบ่งนักเรียน ในพื้นที่บริการ

7.4 ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร เพื่อแสดงว่าโรงเรียนสามารถสร้างและรักษา สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีโดยมุ่งให้เกิดการเรียนรู้การพัฒนาการสร้างความผูกพัน และ มีความเอื้ออาทรให้แก่บุคลากรทั้งหมดได้ดีเพียงใด

7.5 ด้านประสิทธิผลของกระบวนการ เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์ด้าน ปฏิบัติการที่สำคัญของโรงเรียนที่เพิ่ม โอกาสการเรียนรู้ของผู้เรียนและเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียน

7.6 ด้านภาวะผู้นำ เป็นตรวจประเมินผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและภาวะผู้นำ ของฝ่ายบริหารของโรงเรียน รวมทั้งความสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และความรับผิดชอบด้านการเงิน การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและการสนับสนุนชุมชน

นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลยังเน้นให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการจัดและบริหาร การศึกษาให้ผู้สนใจที่จะศึกษาวิชาการของสาขาการศึกษาและอาชีพต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีนโยบายสนับสนุนให้มี โครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Thailand Education Hub) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาสถานศึกษาที่มีความพร้อม เข้าสู่มาตรฐานสากล จึงจัดได้ว่าโรงเรียนในโครงการนี้เป็น โรงเรียนมาตรฐานสากลที่บริการ สำหรับผู้เรียนทั้งอยู่ในประเทศและต่างประเทศ

โรงเรียนในโครงการ Thailand Education Hub

โรงเรียนใน โครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Thailand Education Hub) เป็น โรงเรียนที่มีความพร้อมมีความเข้มแข็งและมีคุณภาพในด้านการจัดการศึกษา และสามารถพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล ให้สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรนานาชาติ การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษและการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรพหุภาษา โดยมี หลักการและแนวคิด โรงเรียนใน โครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Thailand Education Hub) ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 1 - 5)

หลักการและแนวคิดโรงเรียนในโครงการ Thailand Education Hub

1. ลักษณะการเป็นมาตรฐานสากลประกอบด้วย

- 1.1 บริหารจัดการตามมาตรฐานสากล
- 1.2 การจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานสากล

2. คุณลักษณะโรงเรียนในโครงการ Thailand Education Hub

โรงเรียนในโครงการจัดการศึกษาตามบริบทและความต้องการของแต่ละพื้นที่ และโรงเรียนเป็น 3 รูปแบบได้แก่

- 2.1 รูปแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
- 2.2 รูปแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรพหุภาษา
- 2.3 รูปแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หลักสูตร

ภาษาอังกฤษ

3. วัตถุประสงค์โรงเรียนในโครงการ Thailand Education Hub

3.1 ด้านศักยภาพนักเรียน

ผู้เรียนมีผลการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีเป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติและสามารถสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดสร้างสรรค์งาน สื่อสาร เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานได้ในระดับนานาชาติ

3.2 การยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล

3.2.1 จัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรสองภาษา ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และหลักสูตรพหุภาษา

3.2.2 สามารถเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้เพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศในอัตราสูง

3.3 การยกระดับการบริหารจัดการตามมาตรฐานสากลเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้มีความเป็นเลิศสู่สากล และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

4. โรงเรียนที่อยู่ในโครงการ Thailand Education Hub ได้รับการพัฒนา เพื่อให้ได้มาตรฐานสากลในรายด้าน ดังนี้

- 4.1 โรงเรียนมีหลักสูตรและการสื่อสารเรียนการสอนเหมาะสมกับแต่ละรูปแบบ
- 4.2 โรงเรียนในโครงการสามารถสร้างเครือข่ายทางการวิชาการกับต่างประเทศ
- 4.3 โรงเรียนในโครงการมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้

นักเรียนเป็นพลเมืองของประชาคมอาเซียนและเป็นพลโลก

4.4 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีมาตรฐานสากลมีการบริหารและจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองต่างชาติในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ

4.5 สามารถสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยจากรายได้ที่มาจากนักเรียนต่างชาติ รวมทั้งนักเรียนไทยสามารถเข้าศึกษาต่อในโครงการดังกล่าว ทำให้เงินไทยไม่ออกนอกประเทศ

สรุป โรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาทางด้านการจัดการเรียนการสอนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เทียบเคียงได้ตามมาตรฐานสากล เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก โรงเรียนมีการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลและมีการบริหารจัดการตามหลักมาตรฐานสากล

การบริหารจัดการงานโรงเรียนมาตรฐานสากล

การจัดการศึกษาของประเทศ จำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย หลักการระดับการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาระบบการบริหารการศึกษา ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ความต้องการของท้องถิ่น และพลวัตการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2553 : 15) จากการใช้ระบบการศึกษาที่เหมาะสมของประเทศส่งผลให้เกิดการระดมสรรพกำลังจากประชาชนในท้องถิ่น และสังคมทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับของประเทศซึ่งรวมทั้งการจัดการศึกษาในขั้นพื้นฐาน ซึ่งตรงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ซึ่งได้กำหนดบทบัญญัติไว้เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาการจัดการศึกษาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2550 ก่อปรกับการดำเนินงานในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาที่มีการปฏิรูปการศึกษาสองระยะ ระยะที่หนึ่งปฏิรูปการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2542 – 2552 มีผลทำให้มีกระทรวงที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเพียงกระทรวงเดียวทำหน้าที่วางนโยบายและจัดสรรงบประมาณการศึกษาทั้งหมด พร้อมการกระจายอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานให้เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการกำกับดูแลสถานศึกษาและสนับสนุนการบริหารบุคลากรให้กับสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัวเป็นอิสระมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 54) ส่วนการปฏิรูปการศึกษาในรอบที่สอง มีการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในรอบแรกโดยการศึกษาทิศทางการศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาไทยในอนาคต ในระยะนี้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และในช่วงเวลาเองมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร พลังงานและสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี ที่เกิดอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายคน เงิน เทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้เป็นไปอย่างเสรีมากยิ่งขึ้น เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : บทสรุป) จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงได้มีการกำหนด หลักการกรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในระยะที่สองหรือ ทศวรรษที่สองบนฐานของหลักการและแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ วิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นประเด็นหลัก 3 ประการ คือ

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย
2. เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

โดยกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน ได้ 4 ประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 55)

3.1 พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และความภูมิใจในความเป็นไทย ชีตมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีโอกาสนเรียนรู้อย่างเท่าเทียม เสมอภาค

3.2 พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพ ที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็น ครู คณาจารย์ มีปริมาณครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเอง และ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภาวินัยที่เข้มแข็งบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อ พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ มีขวัญ กำลังใจอยู่ได้อย่างยั่งยืน

3.3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษิตตามอัธยาศัย เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และศูนย์การศึกษาและนันทนาการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ

3.4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสเป็นธรรม ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการการเงินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand Side)

ซึ่งจากแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ในระดับของการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานในการบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยการจัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่ที่มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 38 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แต่หลังจากการปฏิรูปการศึกษาในรอบที่สอง ได้ดำเนินการในระยะที่หนึ่งในปี พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 226 เขต โดยแบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 42 เขตในเบื้องต้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 67) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้น

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาทุกรูปแบบที่สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน จัดขึ้นตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ตระหนักในคุณค่าของการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรม การสงวนรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีความเคารพยึดมั่นต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งโรงเรียนของรัฐต่างมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 23) ดังปรากฏอยู่ในมาตรา 43 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

โรงเรียน เป็นสถานศึกษาของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 23) โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหน้าที่และวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ความสามารถและทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเองทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ และอาชีพที่ตนถนัดส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 12 - 13)

องค์ประกอบในการบริหารจัดการงานโรงเรียนมาตรฐานสากล

จากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากลทั้ง 3 ประการคือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก การยกระดับการจัดการเรียนการสอน เทียบเคียงมาตรฐานสากล และการยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ซึ่งเป็นการต่อยอดการจัดการศึกษาที่เพิ่มเติมจากการจัดการศึกษาของ โรงเรียนทั่วไป ผสมกับแนวคิดทฤษฎีในการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้งหมด 9 ด้านคือ (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาศึกษาตอนปลาย. 2553ก : 4)

1. ด้านบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการสนับสนุนการประสานส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษากับหน่วยงาน
2. ด้านบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่บริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในเป็นงานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง งานที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ปกติตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ

4. ด้านบริหารงานงบประมาณ หมายถึง งานที่บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการ มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้โดยยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

5. ด้านความเป็นเลิศวิชาการ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผ่านการประเมิน ระดับชาติอยู่ในระดับดี เป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ มีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทาง เป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น จนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูง

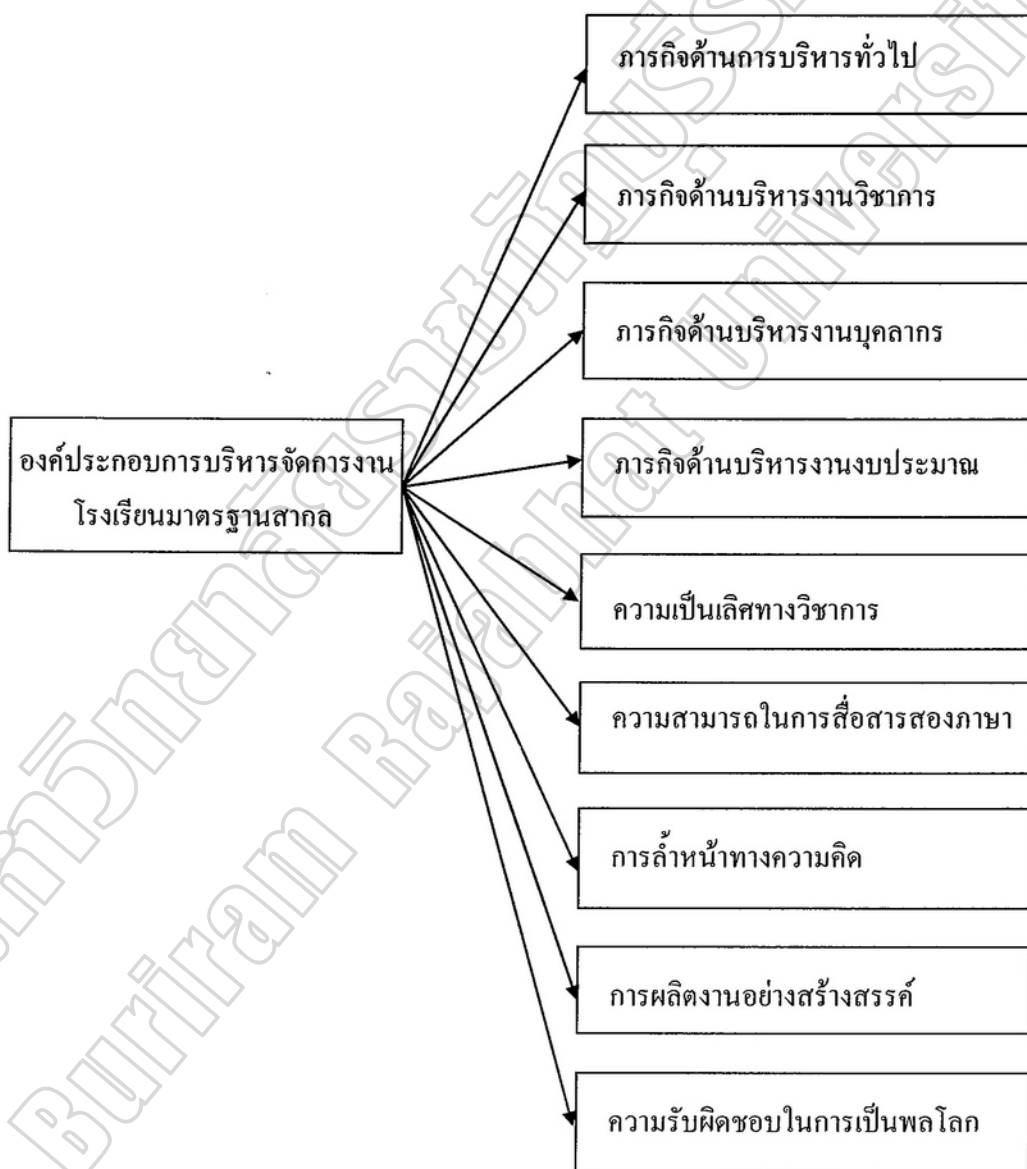
6. ด้านความสามารถในการสื่อสาร ได้ 2 ภาษา หมายถึง นักเรียนใช้ภาษาไทย / ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสารได้ดีสามารถสอบผ่านการวัดระดับ ความสามารถทางภาษาจากสถาบันนานาชาติ

7. ด้านกล้าหน้าทางความคิด หมายถึง นักเรียนสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ จัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกับนักเรียนนานาชาติมีความคิด สร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่ เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ทั้งเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ค่านิยม และความเชื่อ ของตนเองและของผู้อื่น

8. ด้านการผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง นักเรียนมีความสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ดำเนินการให้สำเร็จมีความรอบรู้ด้านทัศนียภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์) รู้จักตีความสร้างสื่อในการ พัฒนาการความคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น มีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และ ออกแบบผลงานเข้าแข่งขันในเวทีระดับชาติและนานาชาติ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้

9. ด้านความรับผิดชอบในการเป็นพลโลก หมายถึง นักเรียนมีความตระหนักรู้ใน ภาวะการณ์ของโลกสามารถเรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อนและตระหนักในความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีของนานาชาติ มีความสามารถระบุประเด็นทาง เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และนโยบายสาธารณะ

เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนได้ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี สามารถจัดการและควบคุมการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอุดมการณ์ประชาธิปไตยสังคมไทยและสังคมโลก ดังภาพประกอบ 2.1 (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553ก : 10)

ภาพประกอบ 2.1 แผนภูมิที่แสดงองค์ประกอบการบริหารจัดการงานโรงเรียนมาตรฐานสากล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาตามองค์ประกอบการบริหารจัดการงานโรงเรียน

มาตรฐานสากล ที่ได้จากแนวคิดการบริหารงานตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน และจากวัตถุประสงค์ด้านการมีคุณสมบัติของผู้เรียนในการเป็นพลโลก ตามแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน รวมมีองค์ประกอบย่อย 9 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารงานทั่วไป 2) ด้านบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานบุคลากร 4) ด้านบริหารงานงบประมาณ 5) ด้านความเป็นเลิศวิชาการ 6) ด้านความสามารถในการสื่อสารได้สองภาษา 7) ด้านกล้าหน้าทางความคิด 8) การผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และ 9) ความรับผิดชอบในการเป็นพลโลก และการวัดด้านการบริหารจัดการงานโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านต่าง ๆ 9 ด้าน ในงานวิจัยนี้ใช้แบบวัดแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ โดยแบบวัดประกอบด้วยข้อคำถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านต่าง ๆ 9 ด้าน ตามการสรุปที่ผู้วิจัยได้สรุปไว้ในภาพประกอบ 2.1

การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

การบริหารคุณภาพทั้งองค์กรมีรูปแบบและองค์ประกอบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรได้รับการพัฒนาตามลำดับสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลกตลอดเวลา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ซึ่งวิวัฒนาการมาจากรูปแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอม บัลดริจ (Malcolm Baldrige Award) ดังนี้

การบริหารจัดการระบบคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการที่จะผลักดันการพัฒนาโรงเรียนไปสู่มาตรฐานสากลซึ่งจะทำให้เกิดคุณลักษณะต่อการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนอันเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษาระบบบริหารจัดการซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่จะพัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศโดยอิงแนวทางการทำงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้มีวิธปฏิบัติและผลการดำเนินการในระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากระบบดังกล่าวมีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการตัดสินใจเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา MBNQA (Malcolm Baldrige National Quality Award) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศทั่วโลกนำไปประยุกต์โดยเรียกชื่อแตกต่างกันไปเช่นประเทศออสเตรเลียเรียกว่า ABEA (Australian Business Excellence Award) สิงคโปร์เรียกว่า SQA (Singapore Quality Award) ญี่ปุ่นเรียกว่า JQA (Japan Quality Award) สหภาพยุโรปเรียกว่า EQA (European Quality Award) ส่วนประเทศไทยเรียกรางวัลนี้ว่า TQA (Thailand Quality

Award) ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการประเมินคือสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553ข : 2)

ในด้านการศึกษาก็ได้มีการนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในองค์กร สถาบัน และสถานศึกษาต่าง ๆ โดยได้กำหนดกรอบเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษา เพื่อผลงานที่เป็นเลิศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เพื่อช่วยให้มีการทำความเข้าใจและปรับใช้ในวงการศึกษาเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนโดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อช่วยให้องค์กร โรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบทั้งนี้เพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2549 : 5)

สำหรับในประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสำหรับองค์กรที่จัดการศึกษาไว้โดยเฉพาะดังนั้นก็รอบในการบริหารจัดการ โรงเรียนให้มีคุณภาพสำหรับการยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลจึงประยุกต์แนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ใน 2 ระดับ คือนำประเด็นตามข้อคำถามของเกณฑ์มาแปลงเป็นกลไกในการพัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศและได้มาตรฐานสากล และหากโรงเรียนประสงค์จะเสนอเพื่อขอรับการประเมินเพื่อขอรับรางวัล โรงเรียนสามารถเสนอต่อสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติเพื่อขอรับการประเมินตามเกณฑ์ต่อไป

การบริหารระบบคุณภาพกับการบริหารงานในโรงเรียนมาตรฐานสากลระบบบริหารคุณภาพเป็นระบบที่ดำเนินการอยู่ในองค์กรภาครัฐ ภาคการผลิต นับตั้งแต่มีวิวัฒนาการ ส่วนการนำมาใช้ในภาคการศึกษามีการนำมาประยุกต์ใช้ในภาคการศึกษามีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังนี้

เมอร์กาโทร, สตีเฟน และมอร์แกน (Murgatroyd, Stephen & Morgan. 1993 : 48) ได้ให้ความหมายของการบริหารคุณภาพมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนใน 3 ประการคือ

1. การประกันคุณภาพ
2. การสร้างข้อตกลง
3. คุณภาพของลูกค้า

และได้นิยามความหมายของการบริหารระบบคุณภาพที่เกี่ยวกับการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. การจัดองค์กรให้ไปในทิศทางเดียวกัน มอบหมายหน้าที่และวิสัยทัศน์ร่วมกัน
2. ความเข้าใจของลูกค้าและกระบวนการของคุณภาพและกลยุทธ์
3. รูปแบบองค์กรต้องทำงานเป็นทีม พัฒนาทีมงานและการเปลี่ยนแปลงจัดการ

ทีมงานอย่างเป็นระบบเป็นพื้นฐานกิจกรรมขององค์กร

4. มีเป้าหมายเฉพาะขององค์การในการเพิ่มผลผลิต

5. ระบบการจัดการในองค์การเกิดจากการใช้เครื่องมือในการวัดและผลย้อนกลับ สำหรับประเทศไทย การนำแนวคิดของการบริหารระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมาดำเนินการในระบบการศึกษา มีจุดมุ่งหมายใหญ่ที่สำคัญคือเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ การที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้บรรจุแนวดำเนินการในเรื่องรางวัลคุณภาพแห่งชาติไว้ในแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตของประเทศ เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 โดยมีสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือในการดำเนินการนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติไปพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการ

แต่ผลการดำเนินการที่ผ่านมาในภาคการศึกษา มีเพียงหน่วยงานในระดับอุดมศึกษาบางแห่งที่ได้รับรางวัลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติในรางวัลระดับรองและยังไม่มีสถานศึกษาชั้นพื้นฐานใดได้รับรางวัลดังกล่าว (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2549 : 8)

ในการดำเนินการตามโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมาประยุกต์ใช้โดยกำหนดคัลักษณะการตั้งคำถาม เพื่อชี้ให้เห็นถึงการบริหารจัดการของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการ และสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียน ดังองค์ประกอบการบริหารจัดการระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ มีดังนี้ (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553ข : 16 - 69)

1. หมวดที่ 1 การนำองค์การ

1.1 การนำองค์การ : ผู้บริหาร โรงเรียนนำองค์การอย่างไร ให้อธิบายการดำเนินการที่ผู้บริหารโรงเรียนชี้นำและทำให้โรงเรียนมีความยั่งยืน รวมทั้งอธิบายการดำเนินการที่ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารกับบุคลากรและกระตุ้นให้มีผลการดำเนินการที่ดี

1.2 ระบบธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคม : โรงเรียนดำเนินการอย่างไรในเรื่องการกำกับดูแล โรงเรียน และความรับผิดชอบต่อสังคม ให้อธิบายถึงระบบธรรมาภิบาลของโรงเรียนและวิธีการที่โรงเรียนแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและทำให้มั่นใจว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมและทำหน้าที่พลเมืองดี

2. หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์

2.1 การจัดทำกลยุทธ์ : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการจัดทำกลยุทธ์ ให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนใช้ในการกำหนดความท้าทาย และความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์อธิบายการสร้างกลยุทธ์และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนที่ให้ความสำคัญต่อความท้าทายและเสริมสร้างความ

ได้เปรียบ สรุปวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของโรงเรียนและเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้อง

2.2 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ : โรงเรียนถ่ายทอดกลยุทธ์ เพื่อนำไปปฏิบัติอย่างไร ให้อธิบายวิธีการแปลงวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ไปสู่แผนการปฏิบัติการให้สรุปแผนปฏิบัติการและตัววัดหรือดัชนีชี้วัดที่สำคัญของผลการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคาดการณ์ผลการดำเนินการในอนาคตของโรงเรียนเปรียบเทียบกับตัววัดหรือดัชนีชี้วัดดังกล่าว

3. หมวดที่ 3 การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการเสาะหาและใช้ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนกำหนดความต้องการจำเป็นและความคาดหวังของนักเรียนผู้ปกครองและชุมชนและส่วนแบ่งนักเรียนในพื้นที่บริการเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการศึกษาและบริการยังคงสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสามารถสร้างโอกาสใหม่ทางการศึกษา

3.2 ความสัมพันธ์กับนักเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน และเพิ่มความพึงพอใจ ความรักและผูกพันต่อสถาบันให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ เพื่อให้ได้และรักษาและสร้างความพึงพอใจต่อนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพิ่มความรักและผูกพันต่อสถาบันรวมทั้งให้อธิบายวิธีการประเมินความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของนักเรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. หมวดที่ 4 การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้

4.1 การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการวัด วิเคราะห์ และนำไป ปรับปรุงผลการดำเนินการของโรงเรียนให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนใช้ในการวัดวิเคราะห์ปรับปรุงให้สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันตลอดจนทบทวนและปรับปรุงผลการดำเนินการ โดยการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในทุกระดับและทุกส่วนของโรงเรียนให้อธิบายวิธีการนำผลการทบทวนไปใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการอย่างเป็นระบบ

4.2 การจัดการข้อมูลสารสนเทศและการจัดการความรู้ : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการจัดการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้ขององค์กร ให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนใหม่คุณภาพ รวมทั้งมีอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ที่มีคุณภาพพร้อมใช้และให้อธิบายวิธีการที่โรงเรียนสร้างและจัดการความรู้ของโรงเรียน

5. หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร

5.1 ความผูกพันของบุคลากร : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความผูกพันของบุคลากรเพื่อให้บรรลุความสำเร็จในระดับองค์กรและระดับบุคคลให้อธิบายว่าโรงเรียนสร้างความผูกพัน จ่ายค่าตอบแทนและให้รางวัลบุคลากรอย่างไรเพื่อให้มีผลการดำเนินการที่ดีอธิบายว่าการพัฒนาบุคลากรและผู้นำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดีอธิบายว่าโรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการประเมินความผูกพันของบุคลากรและใช้ผลการประเมินนั้นมาทำให้ผลการดำเนินการดียิ่งขึ้น

5.2 สภาพแวดล้อมในการทำงาน : โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีประสิทธิผลและที่สนับสนุนบุคลากร ให้อธิบายว่าโรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการบริหารขีดความสามารถและอัตราค่าจ้างบุคลากรเพื่อให้งานของโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จให้อธิบายว่าโรงเรียนดำเนินการอย่างไรเพื่อรักษาบรรยากาศในการทำงานที่มีความปลอดภัยมั่นคงและเกื้อหนุนต่อการทำงาน

6. หมวดที่ 6 การจัดการและกระบวนการ

6.1 การออกแบบระบบงาน : โรงเรียนมีวิธีการออกแบบระบบงานอย่างไรให้อธิบายวิธีการที่ใช้ในการกำหนดสมรรถนะหลักของโรงเรียนการออกแบบระบบงานและกระบวนการที่สำคัญเพื่อสร้างคุณค่าให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้เกิดผลสูงสุดต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของนักเรียนทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จและยั่งยืน รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับภาวะฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น

6.2 การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการทำงาน โรงเรียนออกแบบและสร้างนวัตกรรมในกระบวนการทำงานเพื่อให้ตอบสนองข้อกำหนดหลักอย่างไร โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ความรู้ของโรงเรียนและความคล่องตัวมาพิจารณาในการออกแบบกระบวนการต่าง ๆ โรงเรียนนำเรื่องรอบเวลา การเพิ่มคุณภาพความคุ้มค่าประสิทธิผลอื่น ๆ และปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพมาพิจารณาในการออกแบบกระบวนการต่าง ๆ อย่างไร

7. หมวดที่ 7 หมวดผลลัพธ์

หมวดผลลัพธ์หมายถึง การมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ครอบคลุมการเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อหลักสูตรการบริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และบริการทางการศึกษาอื่น ๆ ของสถาบัน ภาพรวมผลการดำเนินการด้านงบประมาณ สถานะทางการเงิน ผลลัพธ์ด้านผู้ปฏิบัติงาน ผลลัพธ์ด้านระบบการนำองค์การและความรับผิดชอบต่อสังคม และผลลัพธ์ของกระบวนการและกิจกรรมปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญ

หมวดผลลัพธ์การดำเนินการในหมวดที่ 7 สิ่งที่ต้องนำมาเสนอที่สำคัญ

7.1 ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน : ผลการดำเนินการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างไร เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์หลัก ๆ ด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อแสดงถึงประสิทธิผลของหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม

7.2 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนดำเนินการได้ดีเพียงใด ในการสร้างความพึงพอใจแก่นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการสร้างความผูกพันในระยะยาว

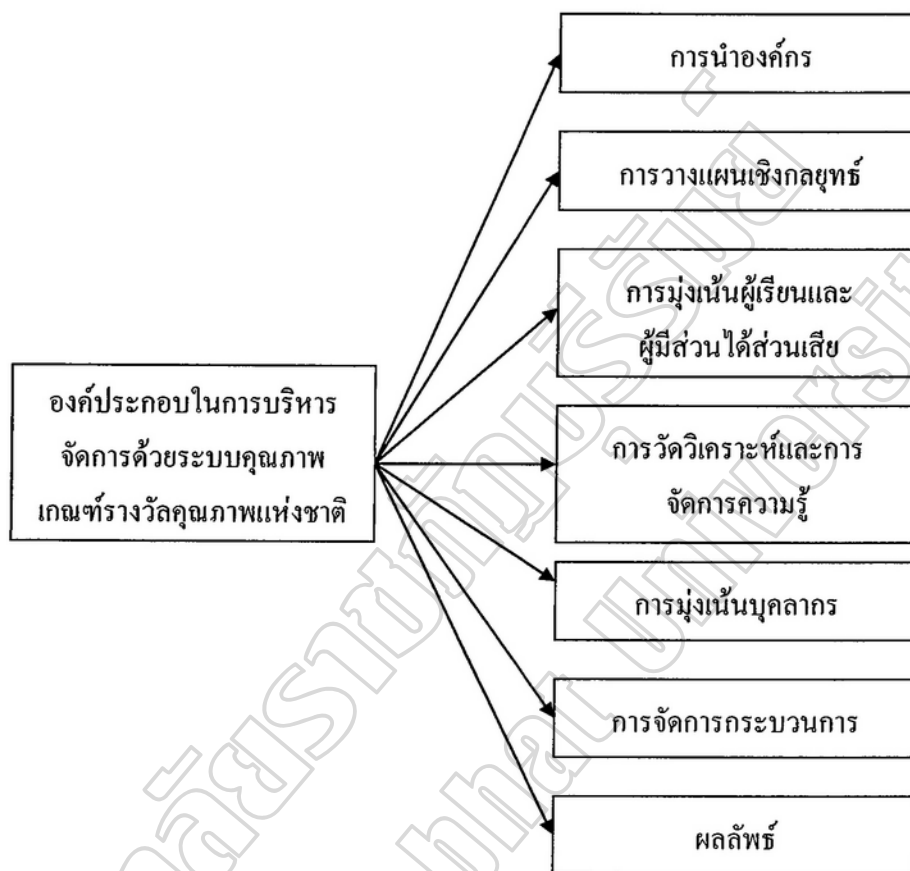
7.3 ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และส่วนแบ่งนักเรียน ในพื้นที่บริการ : ผลการดำเนินการด้านงบประมาณ การเงินและส่วนแบ่งนักเรียนในพื้นที่บริการเป็นอย่างไร

7.4 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร : ผลการดำเนินการด้านการมุ่งเน้นบุคลากรเป็นอย่างไรบ้าง เป็นการตรวจสอบประเมินผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสามารถสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีโดยมุ่งให้เกิดการเรียนรู้การพัฒนาการสร้างความผูกพันและมีความเอื้ออาทรให้แก่บุคลากรทั้งหมดได้ดีเพียงใด

7.5 ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการ เป็นการตรวจประเมินผลลัพธ์ด้านปฏิบัติการที่สำคัญ ของโรงเรียนที่เพิ่ม โอกาสการเรียนรู้ของผู้เรียนและเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียนรวมทั้งความพร้อมของโรงเรียนต่อภาวะฉุกเฉิน โดยจำแนกผลลัพธ์ตามประเภทของหลักสูตรและบริหารส่งเสริมการเรียนรู้ประเภทผู้เรียน

7.6 ผลลัพธ์ด้านภาวะผู้นำ เป็นตรวจประเมินผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและภาวะผู้นำของฝ่ายบริหารของโรงเรียน รวมทั้งความสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และความรับผิดชอบด้านการเงิน การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและการสนับสนุนชุมชน

จากหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพดังกล่าว สำหรับ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ คือ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ มาเป็นปัจจัยในการพัฒนาองค์ประกอบเชิงสาเหตุในการบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลโดยสรุป ดังภาพประกอบ 2.2 ดังนี้ (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553ก : 15)

ภาพประกอบ 2.2 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ

โรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เริ่มขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2553 โดยการคัดสรรโรงเรียนที่มีคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานสากล จำนวน 5 โรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดกลาง โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ขนาดใหญ่ โรงเรียนลำปลายมาศ และขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม และโรงเรียนนางรอง

ต่อมาในปีงบประมาณ 2555 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันเข้าสู่มาตรฐานสากล (World Class Standard School) ซึ่งขณะนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีโรงเรียนต้นแบบโรงเรียน

ในฝัน จำนวน 32 โรง และจัดสรรงบประมาณ จำนวน 15,899,680.00 บาท เพื่อยกระดับคุณภาพ โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันสู่มาตรฐานสากล และจัดสรรโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานสากลเพิ่มเติมอีก จำนวน 10 โรง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดกลาง โรงเรียนคูเมืองวิทยาคม โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม ขนาดใหญ่ โรงเรียนสตึก โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร ขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนกระสังพิทยาคม โรงเรียนพุทไธสง โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก และโรงเรียนหนองกี่พิทยาคม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. 2555ช : 27 – 28)

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2555 ใช้กรอบในการพัฒนา 5 ด้าน และทำการประเมินผลการพัฒนาเพื่อยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงมาตรฐานสากล ใช้หลักสูตรที่มีจุดเด่น เช่น หลักสูตร English Program, Mini-English Program, International English Program เป็นต้น หรือหลักสูตรความเป็นเลิศเฉพาะทาง วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา อาชีพ ดนตรี กีฬา เป็นต้น โดยปรับเนื้อหาต่าง ๆ ให้เข้มข้นเทียบเคียงมาตรฐานสากล พร้อมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาสาระเพิ่มเติม 4 สาระ ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended - Essay) กิจกรรมโครงงานสาธารณะประโยชน์ที่เกิดจากการคิดสร้างสรรค์สู่การปฏิบัติของผู้เรียนที่เรียกชื่อว่า CAS (Creativity, Actions, Service) และ โลกศึกษา (Global Education) เพื่อให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นพลโลก (World Citizen)
2. พัฒนาการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษ
3. พัฒนาครูผู้สอนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษ และพัฒนาครูสอนสาระการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส
4. พัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ในด้านการใช้ ICT และการใช้ภาษาอังกฤษ
5. พัฒนาระบบการบริหารโรงเรียน โดยพัฒนาบุคลากรหลักของโรงเรียนมาตรฐานสากลเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ข้อมูลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ปีการศึกษา 2554 และปีการศึกษา 2555 มีการพัฒนาตามกรอบแนวทาง 5 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32. 2555ข : 4 – 7)

1. การพัฒนาหลักสูตรเทียบเคียงมาตรฐานสากล ทั้ง 5 โรงเรียน พบว่า มีการพัฒนาในรายวิชาสาระเพิ่มเติม 4 วิชา และเปิดห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ครบทั้ง 5 โรงเรียน และมี 1 โรงเรียนที่พัฒนาหลักสูตร โดยใช้จุดเด่นของหลักสูตร English Program, Mini-English Program, International English Program
2. การพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษ ครบทั้ง 5 โรงเรียน
3. การพัฒนาครูผู้สอน ทั้งการใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศที่ 2 ครบทั้ง 5 โรงเรียน
4. การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน พัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนด้าน ICT และพัฒนาด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
5. การพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียน มีการพัฒนาแผนกลยุทธ์การบริหารด้วยระบบคุณภาพ ครบทั้ง 5 โรงเรียน ทุกโรงเรียนพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในระดับพื้นที่ กลุ่มร่วมพัฒนา และมีวิสัยทัศน์พิเศษ

ผลการประเมินการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผลการประเมินการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้โรงเรียนที่พัฒนามีคุณลักษณะตรงตามโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทั้ง 5 โรงเรียน มีการพัฒนาไม่แตกต่าง อยู่ในระดับ A3 ซึ่งความสำเร็จที่เกิดขึ้นเป็นผลผลิตที่เกิดจากการพัฒนาของโรงเรียน
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 3 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันในระดับ A3 ซึ่งเกิดจากการพัฒนา ส่วนอีก 2 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันในระดับ A4 สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบยั่งยืน และเป็นวัฒนธรรมองค์กร
3. ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มี 3 โรงเรียน มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพไม่แตกต่าง ในระดับ A3 และ 3 โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพไม่แตกต่าง ในระดับ A4 มีระบบที่ยั่งยืนและเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

4. ด้านคุณภาพผู้เรียน มี 4 โรงเรียน คุณภาพผู้เรียนไม่แตกต่าง ในระดับ A3 มี 1 โรงเรียนคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับ A4 มีคุณภาพที่ยั่งยืน

ในส่วนของโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในพื้นที่ศูนย์มาตรฐานสากลเพิ่มเติมอีก จำนวน 10 โรงเรียน ยังไม่ได้ประเมินการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 5 ด้าน จึงยังไม่มีผลการประเมินการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลตามคุณลักษณะตามโรงเรียนมาตรฐานสากล

แนวทางพัฒนาเพื่อแก้ไขอุปสรรคที่พบ

1. พัฒนาครูผู้สอน ควรพัฒนาครูผู้สอนให้ครบ 8 กลุ่มสาระ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผ่านการประเมินในระดับชาติ ระดับ ดี โดยเน้นภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีบางโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ
2. รมรณรงค์ให้ครูผู้สอนเพิ่มการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะพัฒนาครูภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ
3. พัฒนาครูเพื่อให้มีศักยภาพทางการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนด้านระบบการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการจัดระบบการจัดการความรู้ การสร้างนวัตกรรมเผยแพร่ และการนำวิธีปฏิบัติที่เป็นมาใช้ในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกภารกิจของโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุทธิ์ นูนาค (2547 : บทคัดย่อ) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี จากการศึกษาพบว่า การบริหารโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินการอันดับแรก คือ ด้านบริหารทั่วไป รองลงมาคือ ด้านบริหารงานธุรการ ด้านงานบริการ ด้านงานปกครองนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครู อาจารย์ที่มีคุณลักษณะด้านเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และสถานภาพของการเป็นครูต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนครู อาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมชาย เทพทอง (2548 : 123 - 139) ดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า

ระดับของการจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ซึ่งม
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพ
โดยรวมของผู้บริหาร โรงเรียน โดยสรุป 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพ โดยรวมของผู้บริหาร
โรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่งคุณภาพ ปัจจัยด้านการ
บริหารเวลา ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีและปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการ
บริหาร 2) ปัจจัยด้านการบริหารเวลาส่งผลต่อการจัดการคุณภาพ โดยรวมของผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง
ทางตรงและทางอ้อม พบว่า การเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารเวลาและเทคนิคในการบริหารเวลา
ปรากฏว่า การเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารเวลาและเทคนิคในการบริหารเวลา เป็นปัจจัยที่สำคัญ
ที่ส่งผลต่อการบริหารเวลา ประสิทธิภาพในการบริหารเวลา ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ
การจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหาร โรงเรียน คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่ง
คุณภาพ ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพ ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพ โดยรวมของผู้บริหาร และเมื่อพิจารณา
องค์ประกอบที่สำคัญปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับบุคลากร
ทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ
คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่งคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี ส่งผล
ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการจัดการคุณภาพ โดยรวมของผู้บริหาร และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบ
ที่สำคัญปรากฏว่า ความพร้อมของสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีเป็นปัจจัย
สำคัญที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหาร
คุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบ
การบริหารคุณภาพทั้งองค์การในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ดำเนินการเป็น
2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานดำเนินการ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นนักวิชาการ
จำนวน 17 ท่าน ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษา โครงการนำร่องของ
สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา (Top - star) จำนวน 6 โรงเรียน
ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 14 ท่าน ครูผู้สอน จำนวน 201 ท่าน และคณะกรรมการสถานศึกษา
จำนวน 66 ท่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าพิสัย ควอไทล์
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ดิฐารัตน์ สิวรางกุล (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาความรู้ความเข้าใจการเตรียมการและการแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อทราบความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล 3) เพื่อทราบการเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล 4) เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างการเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาของบุคคลที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมการประชุม 5) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรกับการเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลอยู่ในระดับปานกลาง 2) ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลของบุคคลที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมการประชุม ไม่แตกต่าง 3) การเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาของบุคคลที่เข้าร่วมประชุม อยู่ในระดับมาก และ 4) การเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาของบุคคลที่ไม่เข้าร่วมการประชุม อยู่ในระดับปานกลาง การเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาของบุคคลที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมการประชุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และความรู้ความเข้าใจของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับการเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาในระดับสูง

อัญชลี ประกายเกียรติ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลดรจเป็นฐาน พบว่า สภาพการบริหารคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เมื่อเทียบเคียงกับข้อกำหนดของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลดรจ มีระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ภัทรรัตน์ ศรีทองสุข (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าแนวทางในการบริหารงานวิชาการ มี 10 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดหัวข้อการเทียบเคียงสมรรถนะ 2) กำหนดโรงเรียนต้นแบบเพื่อไปเทียบเคียง 3) กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและการเก็บข้อมูล 4) การวิเคราะห์ช่วงหาระหว่างโรงเรียนตนเองกับโรงเรียนต้นแบบที่จะเทียบเคียงด้วย 5) การคาดคะเนช่วงห่างที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคต 6) การสื่อผลจากการทำการเทียบเคียงสมรรถนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและการสร้างการยอมรับ 7) การตั้งเป้าหมายการดำเนินการ

ภาวะผู้นำ กลยุทธ์การวางแผน และทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กัน เป็นผลของการใช้ TQM เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและเป็นการเพิ่มคุณภาพขององค์กร

เบควิน (Baldwin. 2002 : Abstract) ได้วิจัยเรื่อง “Total Quality Management in Higher Education : The Implications of Internal and External Stakeholder Perceptions” ศึกษาการนำการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรมาใช้ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สํารวจข้อมูลของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ที่ให้ความช่วยเหลือ และศึกษาความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวัดคุณภาพ การมอบอำนาจ การเรียนรู้กระบวนการ การสนับสนุนการจัดการที่ดี และระยะเวลาในการให้ความร่วมมือของโรงเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ศิษยานุศิษย์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน จากการตอบแบบสอบถาม 30 ข้อ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ และเข้าใจวิธีการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร ความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ การจัดการที่ดีพบว่า มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงกับความพึงพอใจ ระยะเวลาในการร่วมมือเป็นความสัมพันธ์ทางลบของความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอก และผลของวิธีการจัดการและการบริหาร เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องใน โรงเรียนมัธยมศึกษา

แรมปา (Rampa. 2005 : Abstract) ดำเนินการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพโดยรวมที่คิวเอ็ม (Total Quality Management : TQM) และการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน (แอฟริกาใต้) จากการศึกษาพบว่า ได้ข้อสรุปรูปแบบบูรณาการของทีคิวเอ็มในการปรับตัวของโรงเรียนด้วยบริบท (Context) ความต้องการ (Needs) จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) ผลลัพธ์ของโครงการงานวิจัยจะให้องค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาแบบบูรณาการในแอฟริกาใต้

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับการเตรียมการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลและยังสัมพันธ์การแสวงหาผู้ร่วมพัฒนาอย่างมาก สำหรับการบริหารจัดการ โรงเรียนมาตรฐานสากล จำเป็นต้องบริหารจัดการใน 7 องค์ประกอบ คือ ผู้บริหารต้องนำองค์กรได้อย่างดี มีการบริหารจัดการด้วยแผนกลยุทธ์ ด้านการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร โรงเรียนมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความผูกพันและความสามัคคี ทำให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการอย่างเต็มตามศักยภาพ ด้านการจัดการกระบวนการ โรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียน และด้านผลลัพธ์ โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานชัดเจน สะดวก รวดเร็ว สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว